

KLN-WELZIJSLEIDRAAD VOOR HET HOUDEN EN FOKKEN VAN RASCAVIA'S

Uitgangspunten en normen voor het houden van rascavia's is gericht op dierenwelzijn.

Inhoud:

1. Inleiding
2. Huisvesting
3. Voeding
4. Fok
5. Transport
6. Gedrag
7. Verzorging
8. Samenvatting

1. Inleiding

In deze leidraad wordt uiteengezet welke voorwaarden gelden voor het diervriendelijk houden van rascavia's in de georganiseerde kleindierenliefhebberij. Deze leidraad dient voor de georganiseerde rascavia-houderij als zelfregulering en kan de overheid tot advies dienen bij het vaststellen van houderijvoorschriften. De uitgangspunten zijn er op gericht dat de dieren gevrijwaard worden van beschadiging, pijn en onnodig lijden. Naast welbevinden willen we ook het voortbestaan van de rassen zoveel mogelijk waarborgen. Alleen dieren en diersoorten die elkaar verdragen, mogen bij elkaar gehouden worden in één onderkomen.

Voor iedereen die rascavia's houdt, verzorgt of te verzorgen heeft, geldt dat hij/zij zorg moet dragen:

1. Voor een bij de cavia passende huisvesting.
2. Dat er geen beperkingen voor bewegingen en gedrag zijn, waardoor pijn, verwondingen of stress kunnen ontstaan.
3. Voor een aan de cavia aangepaste voeding en verzorging.
4. Dat hij/zij voldoende kennis heeft om vitale en niet vitale dieren te herkennen en weet hoe vitaliteit onder zijn/haar dieren bereikt kan worden.
5. Voor het hebben van voldoende basiskennis om verwondingen, ziektes en aandoeningen te kunnen onderkennen en daarvoor passende maatregelen te kunnen nemen. Passende maatregelen kunnen zijn het inschakelen van hulp van een deskundige collega-fokker of dierenarts.

De houder moet over de vereiste kennis beschikken en deze bijhouden om aan deze voorwaarden te kunnen blijven voldoen. De vereniging waarvan hij/zij lid is en de bond (KLN) hebben daar een voorlichtende rol in.

Welzijn van dieren in gevangenschap is vooral afhankelijk van huisvesting en verzorging die past bij de behoefte van die dieren. Voor iedereen die cavia's houdt en verzorgt dient het welzijn van zijn dieren voorop te staan.

De voornaamste behoeften zijn:

1. Geschikt voer en drinkwater
2. Goede en deskundige verzorging
3. Rust
4. Geschikt klimaat
5. Hygiëne
6. Voortplanting
7. Geschikte huisvesting

Een rascavia-houderij wordt als diervriendelijk beschouwd als:

1. Slechts een gering, niet verwijtbaar sterftecijfer aanwezig is;
2. Het algeheel welbevinden van de dieren goed is en er geen sprake is van door huisvesting ontstane gedragsproblemen of mogelijkheid zich te verwonden;
3. Groei en ontwikkeling regelmatig gecontroleerd worden;
4. In het verblijf voor de cavia specifiek gedrag, groei en ontwikkeling conform de behoeften van het ras mogelijk is;
5. De cavia('s) een vitale indruk maken met schone ogen, oren, neus en rond de anus.

2. Huisvesting

Rascavia's moeten doelmatig gehuisvest worden; d.w.z. dat de behuizing aan soorteigen en hygiënische eisen moet voldoen. In het bijzonder moet het verblijf naar haar bouwwijze, de gebruikte materialen en de staat van onderhoud zo zijn, dat pijn, te vermijden lijden en verwondingen achterwege blijven. Tevens moet de huisvesting een bescherming bieden tegen wind, koude, hitte en vocht. Een goed gebouwd, ruim, tochtvrij en droog hok is een voorwaarde voor het welzijn van een cavia. De huisvesting moet als permanente verblijfsruimte voldoen aan alle vitaliteitseisen van de cavia. De dieren krijgen hier hun voer, scheiden mest en urine af, werpen hun jongen en brengen deze groot.

Verstelbare tussenwanden maken altijd een vergroting van het vloeroppervlak mogelijk. Toch moet de ruimte niet te groot zijn om een angst gevoel te voorkomen.

Door het ademen, alsmede de aanwezigheid van mest en urine wordt de stallucht sterk belast. Daarom dient voldoende aanvoer van frisse lucht en afvoer van schadelijke gassen als ammoniak en kooldioxide gewaarborgd te zijn.

Het bodemoppervlak van het hok moet droog zijn. Er zijn vele soorten goede bodembedekkers voor de cavia te verkrijgen en de soort zal aangepast worden aan het ras en zijn beharing. Het strooisel moet los, droog en niet schadelijk voor de gezondheid zijn. Regelmatige reinigings- en desinfectie maatregelen (met intervallen) zijn nodig.

3. Voeding

Bij de voeding moet rekening worden gehouden dat de cavia altijd eten tot zijn beschikking moet hebben. De cavia eet de gehele dag, wat neer komt op ongeveer 80 maaltijden per dag. Minimaal een keer per dag moet de voerbak bijgevuld worden met een geschikte caviavoeding waar voldoende vitamine C in aanwezig is. De cavia mist in zijn lichaam een enzym dat nodig is om van glucose vitamine C te maken. Bij een goed cavia droogvoer(korrel of gemengd) is groente/fruit niet noodzakelijk maar kan altijd gegeven worden. Hooi en drinkwater van onberispelijke kwaliteit moet voortdurend beschikbaar zijn. Water kan gegeven worden d.m.v een waterbakje of drinkfles. Voor een korte periode van enkele dagen kan ook volstaan worden met het geven van groente en fruit. Vanzelfsprekend moet rekening worden gehouden met de actuele fok-en ontwikkelingsstoestand van de cavia. De detailhandel biedt een veelvoud aan speciale voersoorten aan voor de cavia en het is belangrijk om op de houdbaarheidsdatum te letten i.v.m het vitamine C gehalte.

Belangrijk is het regelmatig reinigen van de voer- en waterbakjes om ontwikkeling van ziekteverwekkers zoveel mogelijk tegen te gaan.

4. Fok

Fokdieren moeten in een goede conditie zijn en niet te dik. Op de leeftijd van 4-5 maanden kunnen de dieren ingezet worden voor de fokkerij. De leeftijd is afhankelijk van het ras en de grootte van de dieren. Aan te bevelen is om een zeugje (vrouwje) haar eerste nest te laten krijgen voordat ze een jaar oud zijn i.v.m het bekken. Cavia's kunnen 3 tot 4 keer per jaar jongen krijgen. De draagtijd is ruim negen weken en de cavia's maken geen nest. Het zeugje kan gedurende de dracht wel tot 100% in gewicht toenemen. Het zal aan de conditie van de zeug afhangen wanneer een volgende dracht kan plaats vinden. Vanaf 5 weken oud, ze zijn dan ongeveer 300 gram, kunnen ze van elkaar en de moeder worden gescheiden. Aan te bevelen is het om bij sommige rassen de jonge beertjes met 3-4 weken van de moeder en zussen af te halen i.v.m het voorkomen van ongecontroleerde voortplanting.

5. Transport

Rascavia's worden een paar maal per jaar naar tentoonstellingen vervoerd, normaliter binnen de landsgrenzen, maar ook naar buitenlandse shows. In bijna alle gevallen is de eigenaar of deskundige erbij aanwezig en deze kan toezicht houden op het transport. Tijdens transport in meerdere lagen moeten de transportkisten op het oog horizontaal staan en in de juiste opstelling geladen zijn. Bijzonder belangrijk zijn: voldoende hoogte en genoeg ventilatieopening(en). De ventilatieopeningen mogen ook na belading niet belemmerd worden. Dit kan bereikt worden door het aanbrengen van latten op strategische plaatsen aan de buitenkant van de transportkisten. De dieren dienen altijd verzekerd te zijn van voldoende verse lucht.

Op de bodem dient materiaal aanwezig te zijn die urine en ontlasting kan opnemen en bij een lange afstand is wat passende voeding aan te bevelen.

Een verwijzing naar levende dieren mag niet ontbreken.

6. Gedrag

De cavia is één van de knaagdiersoorten die in het verre verleden 3000) door de mens is gedomesticeerd. Er zijn op dit moment acht soorten verschillende wilde cavia's bekend, waarvan de Cavia aperea kan afstammen. Als ouders van onze tamme cavia worden zes soorten wilde cavia's genoemd, maar dit kan niet meer bewezen worden. De Azteken en de Inca's hielden in de hun hutten al huisdiercavia's. Ze dienden als offerdieren voor de goden en als voedsel op bepaalde feestdagen.

Door de domesticatie van de cavia hebben er inwendig- en uitwendig veranderingen plaats gevonden. Ze zijn nu plomper van type en bouw en hun spijsverteringsorganen zijn aangepast aan meer voedzame- en veel water bevattende voeding. De cavia heeft doorgroeiende tanden en kiezen die gecontroleerd moeten worden bij slecht of niet eten van voedsel en speeksel verlies rond de mond en borst.

Cavia's "praten" ook met elkaar doormiddel van allerlei verschillende geluiden. Als ze klappertanden dan weet je zeker dat ze op punt staan van vechten, maar ook piepen en knorren hebben hun eigen betekenissen. Ook verzorgers worden met gepiep begroet als ze weten dat er iets lekkers te eten komt. Ook moeders roepen op een bepaalde manier hun jongen bij o.a. gevaar, enz.

De cavia kan zowel in groepjes als apart worden gehouden. Er is een rangorde in een groep en bij een nieuwe samenstelling kan dit tot vechten leiden. Ook geslachtrijpe beren kunnen het beste apart worden gehouden om vechten te voorkomen. Bij sommige rassen kunnen de beren die vanaf jongs af aan bij elkaar blijven om op groeien in een vertrek. Onnodige ingrepen zoals castratie worden afgeraden. Nestkastjes worden bij jonge dieren afgeraden omdat ze dan schuw blijven, idem bij een te grote vertrek of te grote groepen dieren.

7. Verzorging

Door voorlichting binnen verenigingen, speciaalclubs, bonden en middels vakbladen worden de houders/verzorgers van cavia's voortdurend ingelicht en bijgeschoold over de juiste wijze van verzorging. Het uitgangspunt is daarbij steeds het welzijn van de dieren.

Door dagelijkse controle in het hok op licht, lucht, water, voer en hygiënische omstandigheden is het mogelijke ziektes en aandoeningen, worden afwijkingen en uitwendige parasieten zoals teken en mijten vroegtijdig ontdekt en kunnen passende maatregelen genomen worden.

8. Samenvatting

Binnen KLN is het houden van rascavia's aan voorwaarden gebonden. Voor het behouden en veiligstellen van de genetische eigenschappen is men gehouden om alleen met dieren te fokken die gezond en vitaal zijn en tevens de kwaliteit bezitten om de instandhouding (conservatie) van de verschillende rassen te waarborgen.

Een belangrijke rol speelt daarbij een goede verzorgingstoestand die alleen door een diervriendelijke en bij de diersoort passende manier van houden te bereiken is. Het uitgangspunt is dat gezondheid voor schoonheid gaat.

Binnen de plaatselijke verenigingen en speciaalclubs kan controle worden uitgeoefend op het naleven van de door KLN vastgestelde leidraad, waarbij recht gedaan wordt aan het welzijn van de cavia's en alle door de overheid uitgevaardigde regels.

GOED GEKEURD DOOR GERRIT GROOTEN, ALY BENNINK EN NAMENS DE NCC
DOOR RUUD SWAAP EN OPGEMAAKT DOOR ANNEKE VERMEULEN, SEPT
2015.